

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

ОБЛІК У БАНКАХ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань 07 "Управління та адміністрування"
Спеціальність 071 "Облік і оподаткування"
Освітній рівень Перший (бакалаврський)
Освітня програма "Облік і аудит"

Статус дисципліни обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання українська

Завідувач кафедри
обліку і бізнес-консалтингу

Андрій ПИЛИПЕНКО

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри обліку і бізнес-консалтингу

Протокол № 3 від 12.10.2022 р.

Розробник(и):

Кудіна О.М., канд. екон. наук, доцент.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Бухгалтерський облік у банках є інформаційною системою, що містить вичерпні фінансові відомості про банк як суб'єкт господарської діяльності. Він базується на певних правилах визначення, записування, класифікації та інтерпретування операцій або подій, пов'язаних із діяльністю банку. Усе це і становить метод бухгалтерського обліку, який складається з таких елементів: документація та інвентаризація; оцінка й калькуляція; рахунки та подвійний запис; бухгалтерський баланс і звітність.

Бухгалтерський облік є вирішальним чинником ефективного управління банком. Бухгалтерські дані відіграють істотну роль, коли йдеться про функціонування в конкурентному середовищі за умов обмежених ресурсів. Система бухгалтерського обліку має бути актуальною, надійною та ефективною.

Намір інтеграції України до європейського співтовариства накладає особливу відповідальність щодо адаптації та гармонізації вітчизняного законодавства із законодавством Європейського Союзу, а також вимог до фінансової звітності.

Метою навчальної дисципліни «Облік у банках» є надання знань та практичних навичок щодо облікової системи банку, принципів його діяльності та відображення в обліку основних банківських операцій.

Основними завданнями вивчення дисципліни "Облік у банках" є

- засвоєння організаційно-правових засад діяльності банків;
- набуття студентами стійких знань з теорії та практики обліку діяльності банків;
- оволодіння практичними навичками складання первинних, зведених документів та форм фінансової звітності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є облік господарських процесів, які охоплюють різноманітну діяльність банків.

Об'єктом навчальної дисципліни є фінансово-господарська діяльність банків.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	3
Семестр	7
Кількість кредитів ECTS	4
Форма підсумкового контролю	Залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Економіка підприємства	Облік за видами економічної діяльності
Фінанси	Виробнича практика
Податкова система	Облік і звітність в оподаткуванні
Фінансовий облік	Управлінський облік

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПР11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.
ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
ЗК03. Здатність працювати в команді.	
ЗК04. Здатність працювати автономно.	
ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	
ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	
ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	
ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	
ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.	
ЗК 13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	
СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці	
СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.	
СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення	
СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень	
СК06. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.	
СК07. Застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості	
СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів	
СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування	
СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків	
СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави	

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Формування облікової системи банку та основних принципів його діяльності

Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках

- 1.1. Банківська система України, комерційні банки в кредитній системі.
- 1.2. Організація обліку в комерційних банках. Методологічні основи фінансового обліку в банках.
- 1.3. Особливості побудови Плану рахунків банків
- 1.4. Особливості обліку господарських операцій банку за принципом нарахування.

Тема 2. Облік капіталу банку

- 2.1. Бухгалтерська оцінка капіталу банку.
- 2.2. Порядок обліку операцій з формування статутного фонду банку.
- 2.3. Облік операцій за розрахунками з акціонерами банку.

Тема 3. Облік доходів, витрат та фінансового результату діяльності банку

- 3.1. Класифікація доходів і витрат банку як об'єктів обліку.
- 3.2. Бухгалтерський облік доходів і витрат комерційного банку.
- 3.3. Порядок закриття рахунків доходів і витрат та визначення фінансового результату діяльності банку.

Тема 4. Облік касових та розрахункових операцій банку

- 4.1. Організація обліку касових операцій у комерційних банках.
- 4.2. Бухгалтерський облік грошових коштів. Облік операцій банку з підкріплення операційної каси банку готівкою.
- 4.3. Облік операцій з використанням платіжних карток.
- 4.4. Відкриття банками рахунків у національній та іноземній валюті і режим функціонування цих рахунків. Переоформлення й закриття рахунків.
- 4.5. Облік операцій комерційного банку за безготівковими розрахунками.
- 4.6. Кореспондентські відносини між банківськими установами.

Змістовий модуль 2. Відображення в обліку основних банківських операцій

Тема 5. Облік депозитних та кредитних операцій банку

- 5.1. Сутність кредитних операцій. Загальні принципи бухгалтерського обліку кредитних операцій КБ
- 5.2. Облік окремих кредитних операцій.
- 5.3. Економічна сутність депозитних операцій, їх класифікація та загальна характеристика.

Тема 6. Облік операцій банку в іноземній валюті

- 6.1. Сутність і класифікація валютних операцій комерційних банків.
- 6.2. Облік обмінних операцій з іноземною валютою.
- 6.3. Особливості роботи з готівковою іноземною валютою та платіжними документами в іноземній валюті.
- 6.4. Бухгалтерській облік валютних операцій банку з використанням платіжних карток.

Тема 7. Облік операцій банку з фінансовими інструментами

- 7.1. Класифікація фінансових інструментів для їх оцінки та відображення в обліку.

7.2. Облік фінансових інструментів у торговому портфелі банку, портфелю банку на продаж та у портфелю банку до погашення.

7.3. Облік інвестицій в асоційовані та дочірні компанії.

Тема 8. Облік операцій банку з лізингу

8.1. Економічний зміст та види лізингових операцій

8.2. Методологічні засади бухгалтерського обліку лізингових операцій

8.3. Облік операцій з фінансового лізингу лізингодавцем

8. 4. Відображення в обліку фінансового лізингу одержувачем.

8.5. Облік оперативного лізингу лізингодавцем.

8. 6. Облік операцій з оперативного лізингу одержувачем.

Перелік практичних (семінарських) / лабораторних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

У процесі викладання навчальної дисципліни «Облік в банках» для реалізації визначених компетентностей освітньої програми та активізації освітнього процесу на лекційних/практичних заняттях передбачено застосування таких методів навчання як: міні-лекції (Тема 1, 4), групова робота (Тема 2, 7), кейс- технології (Тема 8), семінари-дискусії (Тема 6), ділові ігри (Тема 3), ситуаційні завдання (Тема 5,6).

Під час проведення лекційних та лабораторних занять використовуються: пояснювальне-ілюстративний, репродуктивні, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький методи викладання.

Порядок оцінювання результатів навчання

ХНЕУ ім. С. Кузнеця використовує накопичувальну (100-бальну) систему оцінювання. Оцінювання результатів навчання студентів за допомогою контрольних заходів, які включають **поточний і підсумковий контроль**.

Поточний контроль знань здобувача проводиться під час практичних занять та передбачає оцінювання здобувачів за такими видами активності:

1) виконання та захист практичних завдань (максимально 30 балів);

2) творче завдання (максимально – 20 балів);

3) поточна контрольна робота (максимально – 30 балів);

4) колоквіум за першим модулем (максимально 10 балів);

5) колоквіум за першим модулем (максимально 10 балів);

За виконання практичних завдань на практичних заняттях нараховується 5 балів, які розподіляються за наступними критеріями:

3 бал – завдання виконано з деякими помилками та здано без захисту;

4 бал – завдання виконано вірно та здано без захисту;

5 бали – завдання виконано вірно та захищено звіт відповідно до графіку навчального процесу.

Максимальна можлива сума балів, набраних на практичних (семінарських) заняттях – 30 балів.

Самостійна робота – це підготовка та захист творчого завдання.

Творче завдання (максимальна оцінка - 20 балів). Вимоги до виконання творчого завдання розміщено на сайті ПНС.

Творче завдання - презентація матеріалу за обраною темою:

20 балів – зміст та структура виконаного матеріалу відповідають меті дослідження,

запропонована презентація результатів дослідження відбиває пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; робота відповідає предмету та об'єкту дослідження;

15 балів – зміст та структура виконаного матеріалу відповідають меті дослідження, в запропонованій презентації результатів дослідження подано пояснення й висновки стосовно поставлених завдань щодо обраної тематики;

10 балів – зміст та структура виконаного матеріалу відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження, подано пояснення й висновки стосовно

поставлених завдань; проведено достатнє дослідження стану об'єкту дослідження відповідно

меті обраної тематики, але недостатньо коректне визначення напрямків вирішення поставлених завдань, що впливає на коректність висновків;

5 балів – зміст та структура виконаного матеріалу не відповідають меті дослідження;

0 балів – виконання матеріалу відсутнє.

Максимальна сума балів, набраних за самостійну роботу – 20 балів; мінімально можлива – 0 балів.

Складання поточної контрольної роботи передбачає тестування на сайті ПНС.

Структура модульного завдання (колоквіум за модулем) та критерії його оцінювання:

Завдання 1 (стереотипне) 1 бали.

Завдання 2 (діагностичне) 2 бали.

Завдання 3 (діагностичне) 3 бали.

Завдання 4 (евристичне) 4 бали.

Під час виконання завдань студент має розуміти, що типи завдань, які запропоновані йому покажуть його навички, розуміння предмету та професійні здібності щодо можливості самостійно вирішити завдання з обліку у банках.

Максимальна кількість балів за перше завдання (1 бал) ставиться при правильному складанні бухгалтерських проведення. За кожне вірно складене бухгалтерське проведення студент отримує 0,2 бали. Максимальна кількість балів за друге завдання (2 бали) ставиться при вірному формулюванні всіх господарських операцій. Вірно вирішене третє діагностичне завдання дає змогу студентові набрати ще 3 бали. Вірно вирішене четверте евристичне завдання дає змогу студентові набрати 4 бали та отримати за виконання залікового завдання максимальну суму балів 10. Максимальна кількість балів надається студентові, якщо він в повному обсязі з відповідними поясненнями здійснює всі розрахунки, не припускає арифметичних помилок та правильно складає бухгалтерські проведення з обґрунтуванням кінцевого підсумку.

Підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу. Залік виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.

Підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) дорівнює кількості балів семестрового заліку. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Здобувача слід вважати атестованим, якщо підсумкова оцінка з навчальної дисципліни дорівнює або перевищує 60 балів.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС".

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Формування облікової системи банку та основних принципів його діяльності			
ТЕМА 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках.	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 1 за питаннями 1. Банківська система України, комерційні банки в кредитній системі. 2. Організація обліку в комерційних банках. Методологічні основи фінансового обліку в банках. 3. Особливості побудови Плану рахунків банків. 4. Особливості обліку господарських операцій банку за принципом нарахування.	Активна робота	
	Практична робота 1. Складання порівняльної характеристики фінансового, управлінського та податкового обліку за певними ознаками.	Виконання практичної роботи	
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд законодавчої бази. Підготовка практичних завдань для перевірки		
ТЕМА 2. Облік капіталу банку	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 2 за питаннями 1. Бухгалтерська оцінка капіталу банку. 2. Порядок обліку операцій з формування статутного фонду банку. 3. Облік операцій за розрахунками з акціонерами банку.	Активна робота	
	Практична робота 2. Ознайомлення з порядком обліку операцій під час формування уставного капіталу.	Виконання практичної роботи	5
	<i>Самостійна робота</i>		
Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд законодавчої бази. Підготовка практичних завдань для перевірки	Поточна контрольна робота	6	

ТЕМА 3. Облік доходів, витрат та фінансового результату діяльності банку	Аудиторна робота		
	Лекція 3 за питаннями 1. Класифікація доходів і витрат банку як об'єктів обліку. 2. Бухгалтерський облік доходів і витрат комерційного банку. 3. Порядок закриття рахунків доходів і витрат та визначення фінансового результату діяльності банку.	Активна робота	
	Практична робота 3. Відображення в обліку нарахування і отримання доходів, а також витрат банку. Методи визначення кількості днів для розрахунку процентних доходів (витрат).	Виконання практичної роботи	5
	Самостійна робота		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд законодавчої бази. Підготовка практичних завдань для перевірки		
ТЕМА 4. Облік касових та розрахункових операцій банку	Аудиторна робота		
	Лекція 4, 5 за питаннями 1. Організація обліку касових операцій у комерційних банках. 2. Бухгалтерський облік грошових коштів. Облік операцій банку з підкріплення операційної каси банку готівкою. 3. Облік операцій з використанням платіжних карток. 4. Відкриття банками рахунків у національній та іноземній валюті і режим функціонування цих рахунків. Переоформлення й закриття рахунків. 5. Облік операцій комерційного банку за безготівковими розрахунками. 6. Кореспондентські відносини між банківськими установами.	Активна робота	
	Практична робота 4, 5. Порядок здійснення касових операцій, загальна схема документообігу під час виконання касових операцій установами банків.	Виконання практичної роботи	5
	Самостійна робота		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд законодавчої бази. Підготовка практичних завдань для перевірки. Підготовка до колоквиуму.	Поточна контрольна робота	6
Змістовий модуль 2. Відображення в обліку основних банківських операцій			
ТЕМА 5. Облік депозитних та кредитних операцій банку	Аудиторна робота		
	Лекція 6 за питаннями 1. Сутність кредитних операцій. Загальні принципи бухгалтерського обліку кредитних операцій КБ. 2. Облік окремих кредитних операцій. 3. Економічна сутність депозитних операцій, їх класифікація та загальна характеристика.	Активна робота	
	Колоквиум за темами 1-4	колоквиум	10
	Практична робота 6. Відображення в обліку видачі та погашення банківських кредитів, нарахування та виплата процентів за кредит з використанням методу ви-плати процентів «за період» і «на період».		5
Самостійна робота			

	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд законодавчої бази. Підготовка практичних завдань для перевірки.	Поточна контрольна робота	6
ТЕМА 6. Облік операцій банку в іноземній валюті	Аудиторна робота		
	Лекція 7,8 за питаннями 1. Сутність і класифікація валютних операцій комерційних банків. 2. Облік обмінних операцій з іноземною валютою. 3. Особливості роботи з готівковою іноземною валютою та платіжними документами в іноземній валюті. 4. Бухгалтерській облік валютних операцій банку з використанням платіжних карток.	Активна робота	
	Практична робота 7,8. Характеристика рахунків для запису валютної позиції та аналітичного обліку валютних операцій.	Виконання практичної роботи	5
	Самостійна робота		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд законодавчої бази. Підготовка практичних завдань для перевірки.	Поточна контрольна робота	6
ТЕМА 7. Облік операцій банку з фінансовими інструментами	Аудиторна робота		
	Лекція 9,10 за питаннями 1. Класифікація фінансових інструментів для їх оцінки та відображення в обліку. 2. Облік фінансових інструментів у торговому портфелі банку, портфелю банку на продаж та у портфелю банку до погашення. 3. Облік інвестицій в асоційовані та дочірні компанії.	Активна робота	
	Практична робота 9. Відображення в обліку цінних паперів у торговому портфелі банку та портфелі банку до погашення, особливості відображення в обліку комісійних операцій з цінними паперами.	Виконання практичної роботи	5
	Захист творчого завдання	захист	20
	Самостійна робота		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд законодавчої бази. Підготовка практичних завдань для перевірки. Підготовка до захисту творчого завдання.		
ТЕМА 8. Облік операцій банку з лізингу	Аудиторна робота		
	Лекція 11, 12 за питаннями: 1. Економічний зміст та види лізингових операцій. 2. Методологічні засади бухгалтерського обліку лізингових операцій. 3. Облік операцій з фінансового лізингу лізингодавцем. 4. Відображення в обліку фінансового лізингу одержувачем. 5. Облік оперативного лізингу лізингодавцем. 6. Облік операцій з оперативного лізингу одержувачем.	Активна робота	
	Практична робота 10. Відображення в обліку операцій з лізингу	Виконання практичної роботи	
	Колоквіум за темами 4-8		10

Самостійна робота			
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання завдань для самоконтролю, огляд законодавчої бази. Підготовка практичних завдань для перевірки підготовка до колоквиуму.	Поточна контрольна робота	6
Всього за семестр			100

Рекомендована література

Основна

1. План рахунків бухгалтерського обліку банків України: Постанова Правління Національного банку України від 17.06.2004 № 280 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-04/sp:max50:nav7:font2#n35>
2. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#n2>
3. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
4. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
5. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
6. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
7. Про споживче кредитування: Закон України; Паспорт від 15.11.2016 № 1734-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text>
8. Про фінансовий лізинг: Закон України від 04.02.2021 № 1201-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>
9. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>

Додаткова

10. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України Постанова Правління Національного банку України від 17.06.2004 № 280 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-04/sp:max50:nav7:font2#n4>
11. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України: Постанова Правління Національного банку України від 17.11.2004 № 555 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1511-04#n19>
12. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України: Постанова Правління Національного банку України 21.02.2018 № 14 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014500-18#n17>
13. Про затвердження Правил бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України: Постанова Національного банку України від 27.02.2018 № 17 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0017500-18#Text>
14. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України: Постанова Національного банку України; Інструкція від 20.10.2004 № 495 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1425-04#Text>
15. Про затвердження Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні: Постанова

Національного банку України від 25.09.2018 № 103 URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18#Text>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

16. Офіційний сайт Верховної ради України URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
17. Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua/>
18. Офіційний сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця. URL:
<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=477#section-9>
19. Сторінка дисципліни на ПНС ХНЕУ
<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=8581>